

Кіт у чоботях

Шарль Перро

Один мірошник залишив у спадщину трьом своїм синам млин, осла і кота.

Сини швидко поділили спадщину: старший забрав собі млин, середній — осла, а меншому дістався кіт.

Менший брат дуже засмутився.

— Мої брати, — казав він, — зможуть чесно заробити собі на хліб, якщо житимуть разом. А мені, бідолашному, коли я з'їм кота і зроблю рукавички з його шкури, лишиться тільки померти голодною смертю.

Кіт почув ті слова, але нітрохи не збентежився.

— Не журіться, хазяїне, — сказав він з поважним і серйозним виглядом. — Пригответе мені торбинку та замовте пару добрих чобіт, щоб зручніше було ходити по чагарниках, і ви самі скоро переконаєтесь, що ваша частка не така вже й погана, як це може здатися на перший погляд.

Спочатку менший брат не надав цьому особливого значення, але, згадавши, як ловлячи щурів та мишей, кіт удається до різних спритних витівок і хитрощів —

зависає догори ногами, ховається в борошно і прикидається неживим, — він подумав: «А що, коли й справді кіт допоможе мені в біді?»

Щойно кіт одержав усе, що просив, він узув чоботи, перекинув торбинку через плече, взяв шворки в передні лапи й подався в гайок, де було дуже багато кролів.

Кіт поклав у торбинку висівок та заячої капусти і ліг у кущах, ніби мертвий, очікуючи, щоб який-небудь молодий, недосвідчений і легковажний кріль поткнувся в його торбинку поласувати тим, що в ній було.

Ледве він ліг, як молоде дурненьке кроленя, спокусившись висівками, залізло в торбинку. В ту ж мить кіт спритно затяг шворку і схопив кроленя.

Дуже гордий зі своєї здобичі, кіт пішов у палац і попросив, щоб про нього доповіли королю.

Кота ввели до королівських покоїв. Там він низько вклонився королю і сказав:

— Ваша величність! Мій пан маркіз Карабас (таке чудне ім'я вигадав кіт своєму

хазяїнові) звелів мені піднести вам ось цього короля зі свого садка.

— Скажи своєму хазяїнові, — відповів король — що я йому дуже вдячний і задоволений з такого подарунка.

Кіт ввічливо попрощався й пішов геть.

Іншим разом він склався в житі, так само розклав свою торбинку і, тільки-но дві цікаві куріпки забралися в неї, смикнув за шворки і впіймав обох.

Тоді він знову пішов у палац до короля й підніс йому птахів.

Король із задоволенням узяв куріпок.

Так час від часу протягом двох чи трьох місяців кіт приносив королю дичину, яку нібіто вбивав на полюванні або розводив у садках його хазяїн.

Одного разу, довідавшись про те, що король разом зі своєю дочкою, найвродливішою принцесою в світі, іде на прогулянку берегом річки, кіт прибіг до свого хазяїна і сказав йому:

— Якщо ви послухаєтесь моєї поради, то будете щасливі все життя. Вам треба лише

викупатися в річці у тому місці, де я покажу, а все інше я вже влаштую сам.

Маркіз Карабас зробив усе так, як йому порадив кіт, навіть не здогадуючись, навіщо це потрібно.

Саме коли він купався, берегом річки проїздив у своїй кареті король.

Кіт уже чатував на нього, вискочив на дорогу і щосили закричав:

— Рятуйте! Рятуйте! Маркіз Карабас потопає! Король, почувши цей одчайдушний крик, визирнув з карети. Він одразу ж упізнав кота, який не раз приносив йому в подарунок дичину, і наказав своїй варті бігти на допомогу маркізові Карабасу.

Поки бідолашного маркіза витягали з річки, кіт підійшов до карети і розповів королю, що в той час, як його хазяїн купався, з'явилися злодії і вкрали одяг, хоч він, кіт, і кричав щосили: «Ловіть злодіїв!»

Насправді хитрун сховав одяг свого хазяїна в кущах під великим каменем.

Король негайно наказав своїм придворним принести для маркіза Карабаса одне зі своїх

найкращих убрань і був надзвичайно ласкавий до нього.

Принцесі маркіз теж дуже сподобався: адже він був гарний і стрункий хлопець, чудовий королівський одяг був йому дуже до лиця, а ніжний і шанобливий погляд красномовніше за будь-які слова промовляв про його лагідну вдачу.

Король запропонував маркізу сісти в карету і поїхати з ними на прогулянку.

А кіт, дуже радий з того, що його хитрощі починають потроху вдаватися, побіг уперед.

Побачивши селян, що косили на луках, він озвався до них:

— Глядіть мені, люди добрі, якщо ви не скажете королю, що ці луки належать маркізові Карабасу, буде вам лиxo!

Коли карета під'їхала до косарів, король, звичайно, спитав, чи є це луки вони косять.

— Це луки маркіза Карабаса, — відповіли косарі в один голос, бо кіт дуже налякав їх своїми погрозами.

— У вас тут чудовий маєток, — прихильно сказав король маркізові Карабасу.

— Так, ваша величність, — відповів маркіз,
— щороку на цих луках прекрасний сінокіс.

А кіт, що біг попереду, зустрів невдовзі
женців та й каже:

— Глядіть мені, люди добрі, якщо ви не
скажете, що ця нива належить маркізові
Карабасу, буде вам лихо!

Король, що під'їхав за хвилину до женців,
захотів узнати, чия то нива.

— Маркіза Карабаса, — відповіли женці в
один голос, і король знову був задоволений,
так само, як і маркіз.

А кіт, забувши про втому, біг попереду
карети і всім, кого зустрічав по дорозі,
наказував одне й те саме, так що король був
дуже задоволений, що у маркіза Карабаса
такі великі володіння.

Нарешті кіт прибіг до чудового замку, що
належав страшному людожерові. Той
людожер був надзвичайно багатий: саме він
був хазяїном усіх тих земель, через які
щойно проїздив король.

Кіт розпитав, хто був той людожер та що
він умів робити, і попросив дозволу ввійти в
замок та віддати шану його хазяйнові.

Людожер зустрів кота з усією ввічливістю, на яку тільки здатні людожери, і запропонував йому відпочити.

Кіт погодився і сказав:

— Мене запевняли, ніби ви вмієте обертатися на будь-яку тварину і легко можете, наприклад, обернутися на лева або слона. Чи так це?

— Авжеж, — відповів людожер грубим голосом, — і щоб довести вам, що це правда, я зараз обернуся на лева.

Вдарившись об підлогу, людожер в одну мить обернувся на величезного лева.

Кіт так перелякався, побачивши перед собою страшного звіра, що й незчувся, як здерся на ринву, хоч це було важко і небезпечно, бо він був у чоботях, а в них не так уже й просто дряпатись по дахах.

Та, помітивши, що людожер прибрав свого попереднього вигляду, переляканій кіт, тримтячи, зліз з ринви і признався, що потерпав од страху.

Людожер голосно зареготав у відповідь.

— Мене також запевняли, — сказав кіт, — ніби ви вмієте обертатися і на дрібних тварин, наприклад, на щура або мишу. Як по правді, я вважаю, що це неможливо.

— Неможливо? — перепитав людожер. — Ну так дивіться!

І в ту ж мить він обернувся на малесеньку мишу, яка хутко забігала по підлозі.

А кіт, тільки-но побачив мишу, накинувся на неї і з'їв.

Тим часом король, проїжджуючи мимо, звернув увагу на чудовий замок людожера і захотів оглянути його.

Кіт почув гуркіт карети, кинувся назустріч і сказав королю:

— Прошу ласково, ваша величність, до замку маркіза Карабаса.

— Як, пане маркіз, — вигукнув здивований король, — цей замок також належить вам? Я ніде не бачив нічого кращого за це подвір'я і за ці будівлі, що оточують його! Огляньмо їх всередині, будь ласка!

Гості ввійшли у велику залу, де побачили чудово прибраний стіл: людожер саме чекав

своїх друзів, які, довідавшись, що приїхав король, поспішили непомітно втекти.

Помітивши, якими закоханими очима позирала на маркіза Карабаса принцеса, король, захоплений їого багатством, сказав:

— Якщо хочете, пане маркіз, ви можете стати моїм зятем!

Маркіз низько вклонився, подякував королю за честь і того ж дня одружився з принцесою.

А кіт став дуже поважною особою і полював з того часу на мишій тільки задля розваги.